

Examenul de bacalaureat național 2020
Proba E. d)
Logică, argumentare și comunicare

Test 20

Profilul umanist din filiera teoretică, profilul servicii din filiera tehnologică și toate profilurile și specializările din filiera vocațională, cu excepția profilului militar

- **Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.**
- **Timpul de lucru efectiv este de 3 ore.**

SUBIECTUL I

(30 de puncte)

A. Scrieți pe foaia de examen litera corespunzătoare răspunsului corect, pentru fiecare dintre enunțurile de mai jos. Este corectă o singură variantă de răspuns.

- Într-o demonstrație logic corectă, teza de demonstrat trebuie:
 - să conțină termeni cu semnificație multiplă
 - să fie cel puțin o propoziție probabilă
 - să fie o propoziție infirmată anterior
 - să fie înlocuită pe parcursul demonstrației cu altă teză
- Raționamentul „*Dacă felinele sunt mamifere, atunci unele mamifere sunt feline*“, este:
 - o inducție completă
 - o obversiune
 - o conversiune simplă
 - o conversiune prin accident
- Între termenii *avion* și *vapor*, ca specii ale genului *mijloc de transport*, există un raport de:
 - ordonare
 - contrarietate
 - încrucișare
 - contradicție
- Subiectul logic al propoziției *Toate mamiferele terestre sunt vertebrate*:
 - toate mamiferele
 - toate mamiferele terestre
 - mamiferele terestre
 - mamiferele
- În structura clasificării regăsim:
 - elementele clasificării, clasele, relația de clasificare
 - elementele clasificării, clasele, criteriul clasificării
 - clasificat, clasificator, relația de clasificare
 - elementele clasificării, clasificator, relația de definiție
- Din punct de vedere intensional, termenul *urs polar* este:
 - absolut, concret
 - nevid, precis
 - abstract, simplu
 - distributiv, compus
- Concluzia raționamentului *Dacă unele păsări zboară, atunci toate păsările zboară* este:
 - adevărată
 - corectă
 - certă
 - probabilă

8. Clasa de obiecte la care se referă o inducție completă este:
- vagă
 - finită
 - infinită
 - nedefinită
9. Seria de termeni corect ordonați descrescător din punct de vedere extensional este:
- fructe, cireșe, cireșe amare
 - cireșe amare, cireșe, fructe
 - fructe, cireșe amare, cireșe
 - cireșe amare, fructe, cireșe
10. Propoziției categorice *Toate pisicile sunt mamifere* îi corespunde formula:
- SiP
 - SeP
 - SoP
 - SaP

20 de puncte

B. Fie termenii A, B, C, D și E, astfel încât A și B sunt în raport de contrarietate, C este gen pentru A și B, E este subordonat lui D și în opoziție cu termenii A,B,C, iar D este în raport de încrucișare cu C, fiind în opoziție cu A și B.

- Reprezentați, prin metoda diagramelor Euler, pe o diagramă comună, raporturile logice dintre cei cinci termeni. **2 puncte**
- Stabiliți, pe baza raporturilor existente între termenii A, B, C, D, E care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera **A**, iar propozițiile false cu litera **F**):
 - Toți C sunt A.
 - Niciun B nu este D.
 - Niciun C nu este D.
 - Unii A nu sunt B.
 - Unii A sunt C.
 - Toți D sunt A.
 - Unii E sunt A.
 - Unii B nu sunt E.

8 puncte

SUBIECTUL al II-lea

(30 de puncte)

Se dau următoarele propoziții:

- Toate perioadele de criză sunt perioade care trebuie privite și ca oportunități.*
- Unele imagini difuzate la televizor sunt cu impact emoțional puternic.*
- Unii oameni nu sunt sensibili la nevoile celor din jur.*
- Nicio persoană individualistă nu este apreciată de către colegi.*

- A.** Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, contrara propoziției 1, subcontrara propoziției 2, contradictoria propoziției 3 și subalternă propoziției 4. **8 puncte**
- B.** Aplicați explicit operațiile de conversiune și obversiune, pentru a deriva conversa și obversa corecte ale fiecăreia dintre propozițiile 1 și 2, atât în limbaj formal, cât și în limbaj natural. **8 puncte**
- C.** Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, obversa conversei subcontrării propoziției 3, respectiv, conversa contrării propoziției 4. **6 puncte**
- D.** Doi elevi, X și Y, opinează astfel:
X: *Putem susține că nicio afirmație bine justificată nu este afirmație publică, pe baza faptului că unele afirmații publice nu sunt bine justificate.*
Y: *Dacă unii șefi sunt simpatici, atunci unii șefi nu sunt antipatici.*

Pornind de la această situație:

- a. scrieți, în limbaj formal, opiniile celor doi elevi; **4 puncte**
- b. precizați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentelor formalizate; **2 puncte**
- c. explicați corectitudinea/incorectitudinea logică a raționamentului elevului X. **2 puncte**

SUBIECTUL al III-lea

(30 de puncte)

A. Fie următoarele două moduri silogistice: eae-1, aii-3.

1. Scrieți schema de inferență corespunzătoare fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date și construiți, în limbaj natural, un silogism care să corespundă uneia dintre cele două scheme de inferență. **8 puncte**

2. Verificați explicit, prin metoda diagramelor Venn, validitatea fiecăruia dintre cele două moduri silogistice date, precizând totodată decizia la care ați ajuns. **6 puncte**

B. Construiți, atât în limbaj formal cât și în limbaj natural, un silogism valid, prin care să justificați propoziția *“Unele inferențe valide sunt raționamente deductive mediate”*. **6 puncte**

C. Fie următorul silogism: *Daca unele știri false sunt acțiuni de dezinformare, atunci unele știri false sunt manipulări ale opiniei publice, având în vedere că toate acțiunile de dezinformare sunt manipulări ale opiniei publice.*

Pornind de la silogismul dat, stabiliți care dintre următoarele propoziții sunt adevărate și care sunt false (notați propozițiile adevărate cu litera **A**, iar propozițiile false cu litera **F**):

1. Termenul major nu este distribuit în premisa majoră.

2. Termenul mediu al silogismului este reprezentat de termenul „acțiuni de dezinformare”.

3. Premisa minoră a silogismului este o propoziție particulară afirmativă.

4. Subiectul logic al concluziei este distribuit în premisa minoră. **4 puncte**

D. Fie următoarea definiție:

Delta este o formă de relief.

a. Menționați o regulă de corectitudine pe care o încalcă definiția dată. **2 puncte**

b. Precizați o altă regulă de corectitudine a definirii, diferită de regula identificată la punctul a. și construiți o definiție care să o încalce, având ca definit termenul „deltă”. **4 puncte**